

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ සවිඥානයට බලපාන ආකාරය පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

ජේ. තේජනී කසුන්කා ජයවර්ධන
දර්ශන අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සංශෝධනය

සම්මා සතිය හෙවත් යහපත් සිතිය පුද්ගලයා ජීවත් වීමේදී අවශ්‍ය ප්‍රධානතම සාධකයක් වශයෙන් බුදුදහමේ දක්වා ඇත. මෙලෙස බාහිර පරිසරය සහ අභ්‍යන්තරික සංවේදනයන් කෙරෙහි අප තුළ පවත්නා දැනුවත් බව හෙවත් අවධි බව කෙරෙහි බලපෑම් කිරීමට විවිධ සාධකයන්ට හැකියාව පවතී. මෙලෙස මනෝ මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන්ට ද එපරිද්දෙන් බලපෑම් කිරීමේ හැකියාව පවතී. මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ පුද්ගලයාගේ සවිඥානයට, සංජානනයට මෙන් ම මනෝභාවයන්ට බලපාන ආකාරය සහ එලෙසින් පුද්ගල වර්ගයට සමාජයට බලපාන ආකාරය පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක නිරත වීම මෙම ලිපියේ අරමුණ වේ.

හැඳින්වීම

සවිඥානය :කැබ්පසදම්බ්‍රි* ලෙස හැඳින්වෙනුයේ අවධි බවයි. එනම්, පාරිසරික සිද්ධීන් සහ අභ්‍යන්තරික සංවේදන පිළිබඳ හෙවත් බාහිර සහ අභ්‍යන්තර උත්තේජන පිළිබඳ අවධිබව නැතහොත් දැනුවත්බවයි. පුද්ගලයා බාහිර ලෝකය සමඟ සම්බන්ධ වන්නේ සවිඥානයේ උපකාරයෙනි. සංවේදන, සංජානන ක්‍රියාවලිය ඔස්සේ බාහිර ලොව ග්‍රහණය කර ගැනීම සවිඥානයේ ප්‍රධාන කාර්යයන්ගෙන්ය. එදිනෙදා කරන සෑම කටයුත්තකදීම මනසේ මෙම කොටසේ සෘජු මැදිහත්වීමක් ඇති කරන මෙය 'අවධිමය මනස' හෝ 'උඩු සිත' ලෙස නම් කොට ඇත. සවිඥානයේ කාර්යයන් පහත පරිදි හඳුනා ගත හැක.

1 මෙහෙය වීම (Monitor) –

මෙහිදී, සිදුවන්නේ තොරතුරු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පද්ධතිය මෙහෙය වීමයි. පුද්ගලයෙක් ඕනෑම පරිසරයක ජීවත් වීමේදී තොරතුරු අපමණ ප්‍රමාණයකට, අපමණ උත්තේජන වලට හසු වේ. එහිදී අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීමට ඉන්ද්‍රිය මෙහෙය වන්නේ සවිඥානයයි.

2 පාලනය (Control) -

ක්‍රියාවන් ආරම්භ කිරීම, දිශාගත කිරීම, සැලසුම් කිරීම, සරල තැන සිට සංකීර්ණ තැන දක්වා මෙම පාලනය සිදු වේ. ජීවිතයට වැදගත් වන්නා වූ විවාහය, රැකියාව මෙහිදී මෙහෙය වන දේ පාලනය වීමක් සිදු වේ.

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ හඳුන්වාදීම

වෘල්ස් ඩාවින් ඉදිරිපත් කළ පරිණාමවාදී න්‍යාය මනෝවිද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ මහත් වෙනසක් කිරීමට මූලික විය. මෙම පරිණාමවාදී න්‍යාය මගින් විශේෂයෙන් අවදාරණය කරනුයේ පුද්ගල වර්ගයයි. පුද්ගල වර්ගයට පුද්ගල සිතූම්, පැතුම්, හැඟීම්, ආකල්ප ආදිය පිළිබිඹු කරන්නා වූ සාධකයකි. මෙම පුද්ගල වර්ගයට අභ්‍යන්තර මෙන් ම බාහිර සාධක ඔස්සේ වෙනස් කර ගැනීමට පුද්ගලයාට හැකි වේ. බාහිර සාධක ඔස්සේ පුද්ගල වර්ගයට වෙනස් වීමේදී පුද්ගල සවිඥානයට මෙන් ම පුද්ගල මනෝභාවයන්ට ද කිසියම් බලපෑමක් සිදු වේ. මෙලෙස හැසිරීම, සවිඥානය මෙන් ම මනෝභාවයන් කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරන ඖෂධ 'මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ' නම් වේ. මෙම මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ මගින් සවිඥානය වෙනස් වීම නැතහොත් උත්තේජනය, සංයමයට පත් වීම, නින්දා ලබා ගැනීම, නින්දා වළක්වා ගැනීම, සංජානනය දියුණු කිරීම වැනි තත්ත්ව ඇති වේ. මෙලෙස මෙම මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ මිනිස් භාවිතයට කඩදා, කෙසේ පැමිණියේදැයි සෙවීම නිෂ්චල ක්‍රියාවකි. කොපමණ පුරාණ කාලයේ සිට භාවිතා කළ ද එහි ඓතිහාසික වටිනාකමක් නැත. පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් ද නැත . කෙනෙකු මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතයට යොමු වනුයේ එහි පවත්නා වාසි සහගත බව සලකා මිස, අවාසි සහගත බව නොසිතීමිනි.

මෙම මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන්හි ආරම්භය සලකා බැලීමේදී එහි ආරම්භක සාධකය වශයෙන් දුම්කොළ ශාකය හඳුනා ගත හැක. දුම්කොළ ශාකය අප රටට ආවේණික වූවක් නොවේ. අප රටේ වැඩියෙන් දුම්කොළ භාවිතා කළ පිරිසක් ද නොවේ. බටහිර ජාතිකයින් මෙරට යටත් විජිතයක්ව පාලනය කළ කාලය තුළ වෙළඳ භාණ්ඩයක් වශයෙන් මෙම මිනිස් සෞඛ්‍යයට අහිතකර වූ ඖෂධයන් නිපදවා ඉතා සාහසික ලෙස මිනිසුන්ට පුරුදු කළ වූවකි. එදා පටන් අද වන විට කෝටි සංඛ්‍යාත මුදලක්

බහුජාතික සමාගම් විසින් පිටරටට අද්දවා ගත් අතර මෙරට සියලු තරාතිරම්වල මිනිසුන්ගේ සෞඛ්‍ය, ආර්ථිකය අන්ත අසරණ තත්ත්වයට ඇද දමා ඇත.

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන්හි ඓතිහාසික පදනම

රජ කාලයේ අප රටේ මද්‍යසාර භාවිතය වර්තමානයේ මෙන් කරලියේ සිදු වූවක් නොවේ. සුළු පිරිසක් රා පෙරා ගෙන බීව ද ඔවුන් ඒ සම්බන්ධ කොන් වූ පිරිසක් බවට පත් විය. බෞද්ධ සංස්කෘතියේ බලපෑම මත ශීලාවාර සමාජ බලය ඉස්මතුව පැවතුණි. බටහිර අධිරාජ්‍යවාදීන් හිතාමතා ම මෙම ශීලාවාර සමාජය විනාශ කිරීමට මිනිසා මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ කෙරේ යොමු කරවන ලදී.

නමුත් අද වන විට මෙයට හාත්පසින් වෙනස් ක්‍රියාවලියක් සිදු වේ. වර්තමානයේ මෙම මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන් සමාජයේ ඉහළින් වැජඹෙන සංස්කෘතික අංගයක් බවට පත් වී ඇත. සමාජයේ අන්තිම හිඟන්නාගේ පටන් ඉහළ යැයි සලකන නිලධාරී පැලැන්තිය දක්වා ගැඹුරින් ආක්‍රමණය කර ඇති මෙම ඖෂධ භාවිතය පමණක් නොව, ඒ වෙනුවෙන් පෙනී සිටින පිරිසක් ද නිර්මාණය වී තිබේ.

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ ප්‍රචලිත වීමට හේතු

මේ අයුරින් මෙම ඖෂධ භාවිතය සමාජය තුළ ප්‍රචලිත වීමට බලපාන්නා වූ සාධක කිහිපයකි. එම සාධකයන් තුළින් මේ බැව් වඩාත් ස්ථිර වේ.

- 1 ගැටලු විසඳීමේ මාර්ගයක් ලෙස භාවිතා කරයි.
- 2 මිනිසාගේ චිත්තවේගික ගැටලු විසඳීමේ මාර්ගයක් වශයෙන් භාවිතා කරයි.
- 3 තම විවේකය ගෙවා ගැනීමේ මාර්ගයක් වශයෙන් භාවිතා කරයි.
- 4 ගමනාගමනය රැකී රක්ෂා අවස්ථා දියුණු වීම.
- 5 උපත් පාලන පෙනී දියුණු වීම.
- 6 මානසික අක්‍රමතා සඳහා ලබා දෙන්නා වූ පෙනී වශයෙන් යොදා ගැනීම.

සමාජය තුළ ප්‍රචලිත වී ඇති මෙම මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය හැක.

- 1 උත්තේජක (Stimulants)
- 2 විශාදිත (Depressants)
- 3 හ්‍රාන්තිමය (Hallucinogen)

ලෙස හඳුනා ගත හැක.

උත්තේජක (Stimulants)

පළමුව අවදානය යොමු වන්නේ උත්තේජක වෙත ය. එනම් මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය උත්තේජනය කරන ඖෂධයන් ය. නිකොටින් :හසප්දළුසබැ*, කොකේන්, කැෆේන් වැනි දේ පළමු වර්ගයේ මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ වශයෙන් සැලකේ.

කොකේන්

කොකේන් පුද්ගලයාගේ මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය උත්තේජනය කරයි. එමගින් පුද්ගලයා තුළ සමාජශීලී බව වැඩි වීම, ක්‍රියාශීලී බව වැඩිවීම, කායික ශක්තිය වැඩි වීම, ආහාර රුචියේ වෙනස්කම් ඇති වීම, ආත්ම ශක්තිය වැඩි වීම වැනි ලක්ෂණයන් මතු වේ. පුද්ගලයා සමාජය තුළ කාර්යක්ෂමතාවය අතින් උසස් පුද්ගලයෙකු වීම සඳහා මෙම උත්තේජක වර්ග භාවිතා කරනු ලැබේ.

මෙහි අහිතකර තත්ත්වයන් වශයෙන් නිදා ගැනීමේ වෙනස්කම් ඇති කිරීම, ගැබ්නි කාන්තාවන්ගේ කළල වර්ධනය අඩු වීම, කාන්සාව :බෙසැළුන*ල විශාදය :ෆවරිසදබ* වැනි මානසික තත්ත්වයන් හට ගැනීම මෙන් ම නින්ද ආශ්‍රිත අක්‍රමතාවයන් වශයෙන් සලකනු ලබන්නා වූ නින්ද ආරම්භ කිරීමේ අපහසුව වන අනිද්‍රාව :ෂබ්දපබස්*ල නින්දෙන් හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව වන නිද්‍රාව :වබැ* වැනි රෝගයන් කෙරෙහි මෙම උත්තේජක හේතුවෙන් ගොදුරු වේ.

නිකොටින් -

මෙම උත්තේජකය භාවිතා කිරීම තුළින් පුද්ගලයාගේ අවදානය වර්ධනය වීම, ශරීර ශක්තිය වර්ධනය වීම, මතකය වර්ධනය වීම වැනි හිතකර තත්ත්වයන් ඇති වේ. අනෙක් මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන්ට සාපේක්ෂව මිළ අඩු වීම, පහසුවෙන් ලබා ගැනීමට හැකි වීම සහ විවිධාකාර වූ උපක්‍රම භාවිතා කරමින් ප්‍රචාරණය කිරීම හේතුවෙන් මෙම උත්තේජකයන් බොහෝ ව්‍යාප්ත වී ඇති උත්තේජකයකි.

නිකොටින් භාවිතයේ අහිතකර තත්ත්වය මෙසේ හඳුනා ගත හැක. එනම් මොවුන්ගේ මුඛයෙන් දුගඳ හැමීම වැනි පීඩාකාරී තත්ත්වයන්ගෙන් ඇරඹෙන අවාසිය ප්‍රබෝධමත් බව තමන් කෙරෙන් පලා යාම, දුර්වර්ණ, වෙනසකාරී පෙනුම, වයසට වඩා වැඩිමහල් පෙනුම, ලිංගික නොහැකියාව වැනි ප්‍රතිඵල වෙත යොමු වේ. එමෙන්ම නිකොටින් වලට මානසික සහ කායික ඇබ්බැහි වීම ඇති වේ. එවිට භාවිතා නොකර සිටීමේ අපහසුව විඳවීමට සිදුවීම වැනි පීඩාවන්ට භාවිතා කරන්නන් ලක් වේ.

කැෆේන් -

බොහෝ පිරිසකගේ කැෆේන් භාවිතය තුළින් ද මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතියේ උත්තේජනය වැඩි වේ. බොහෝ පිරිස් කැෆේන් භාවිතය තුළින් බලාපොරොත්තු වනුයේ තම කාර්යය පහසු කර ගැනීම සඳහා අවධි බව රඳවා තබා ගැනීමයි. නමුත් මෙසේ කැෆේන් භාවිතය තුළින් පුද්ගලයා තුළ හිසරදය, නොසන්සුන්කම මෙන් ම නින්ද ආශ්‍රිත අක්‍රමතාවයන් වන අනිද්‍රාව :ෂබ්දපබස්* වැනි තත්ත්වයන් ඇති වේ.

විශාදිතමය (Depressants)

උත්තේජකයන් මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය උත්තේජනය කරන අතර, විශාදිතයන් මගින් සිදු වනුයේ මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය අඩපණ කිරීම ය. මෙම මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරීත්වය අඩපණ කරන්නා වූ රසායනිකයන් වශයෙන් ඇල්කොහෝල්, හෙරොයින්, මර්ප්‍රවානා, අබිං ආදිය ප්‍රධාන වශයෙන් හඳුනා ගත හැක.

ඇල්කොහෝල් (එතනෝල් වර්ගය, මෙතනෝල් වර්ගය, අයිසොප්‍රොපනෝල් වර්ගය)-

අරක්කු, බියර්, රා, විස්කි වයින් ආදී කුමන නමකින් හැඳින්වුව ද මේවා මධ්‍යසාරයි. මෙම එක් එක් ද්‍රව්‍ය වල මධ්‍යසාර ප්‍රතිශතය එකිනෙකට වෙනස් වන්නාක් මෙන් ම විවිධ ලේබල් අසුරන ආදිය තුළින් මේවාට වෙනස් වටිනාකම් දුන්න ද, ඇල්කොහෝල් නම් එකම රසායනිකය මෙම සියල්ලකම අඩංගු වේ.

මෙම රසායනිකය භාවිතා කළ අයෙකු අක්‍රීය සහ අඩපණ කරන අතර, ශරීරයේ සියලුම ඉන්ද්‍රියන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය අඩපණ කරයි. ප්‍රවේශ අක්ෂි වලනය :සෘවසා ැහැ එදඩැපැබඑසෘැඑ* නින්ද නැති කිරීම, මතකය අඩපණ කිරීම, සංවේදන හැකියාව අඩුවීම, මනෝ චාලක කුසලතා වර්ධනය නොවීම, ගැඹුර සංජානනය දුර්වල වීම, මානසික ඒකාග්‍රතාව අඩුවීම, ආක්‍රමණශීලී බවක් ඇති වීම, ලිංගික උද්දීපනය අඩු අතර ලිංගික ක්‍රියාකාරකම්හි කාලසීමාව වැඩි වීම, කෙටි කාලීන මතකයෙන් දිගු කාලීන මතකයට ගමන් කළ නොහැකි වීම වැනි තත්ත්වයන් මතු වේ. එමෙන් ම ගැබ්නි මව්වරුන් මෙය භාවිතා කරන්නේ නම් ඔවුන්ගේ දරුවන්ට 'ස්පීක් 'කප්දයදක්'හබාරදපැ' වැනි තත්ත්ව ඇති විය හැක. එහෙත් භාවිතා කරන්නන් කියන කරන දෙය මතු පිටින් බැලූ විට හැඟෙනුයේ වෙනස් දෙයකි. එනම්. මද්‍යසාර භාවිතය රසවත් සහ පුද්ගලයා ප්‍රබෝධමත් හෝ වේගවත් කරනු ලබන්නක් බව පෙන්වීමට පුද්ගලයන් දරන උත්සහය හේතුවෙන් එහි නියම ස්වරූපය වැසී යන නිසාවෙනි.

හෙරොයින් -

මෙම මත්ද්‍රව්‍යය ද පුද්ගල මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය අඩපණ කරනු ලැබේ. නමුත් මෙම මනෝ සක්‍රීය ඖෂධය භාවිතා කිරීම තුළින් පුද්ගලයා තුළ සුව පහසු හැඟීමක් දැනීම, පීඩාකාරී බව අවම වීම, මතකය සහ නිර්මාණශීලීත්වය වැඩි කිරීම ආදී කාර්යයන් සඳහා උපකාරී වේ.

නමුත් හෙරොයින්, ගංජා, දුම්වැටි, මද්‍යසාර ආදී කුමන මත්ද්‍රව්‍යයකින් වුව ද ඒවා භාවිතා කරන ප්‍රමාණය සහ අනෙකුත් පරිබාහිර සාධක මත මිනිසාට සෑම ආකාරයකින් ම හානිකර බලපෑම ඇති

කරනු ලැබේ. සංවේදීව බලන්නේ නම් මත්ද්‍රව්‍ය නිසා ඇති වන වඩා අවාසිදායක තත්ත්වය නම් පුද්ගලයාට ජීවිතයේ අනෙකුත් රසවින්දනයන් අහිමි වී යාමයි. කුමන මත්ද්‍රව්‍යයකින් හෝ භාවිතා කරන්නකුගේ ජීවිතයේ අවස්ථා, කාලයන් මෙන් ම වටිනාකම ද මත්ද්‍රව්‍ය විසින් අහිමි කරන බව පෙනේ.

මරිපුටානා -

පුද්ගල මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතිය අඩපණ කරන්නා වූ තවත් මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයක් වශයෙන් මරිපුටානා හඳුනා ගත හැක. පුද්ගල වර්යාවට, ප්‍රජානනයට මෙන් ම විත්තවේග වලට මරිපුටානාහි බලපෑම හඳුනා ගත හැක. මෙමගින් පුද්ගල නිර්මාණශීලීභාවය ඇති කරනු ලැබේ. මරිපුටානා භාවිතය තුළින් පුද්ගල වර්යාවේදී මනෝමාලක ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු වීම, සංවේදී බව අඩුවීම, ස්පර්ශය, ඇසීම, පෙනීම, ආඝ්‍රාණයන්හි සංජානන වෙනස්කම් ඇති වීම, ප්‍රජානනයේදී කෙටි කාලීන මතකය අඩුවීම, කාලය ඉතා සෙමින් ගමන් කරන්නාක් මෙන් සිතීම, විත්තවේග යටතේ අප මනෝභාව වෙනස් වීම, නිතර සිනාසීම ආදී ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරනු දැකිය හැකි වේ.

මරිපුටානා නම් මත් බෙහෙත ස්මරණය කෙරෙහි කවර වූ ප්‍රතිඵලයක් දක්වන්නේ දැයි අර්කැන් නැමැත්තා 1973 දී සොයා බලා ඇත. මෙම පර්යේෂණයට අනුව මරිපුටානා නම් මත් බෙහෙත ස්මරණය කෙරෙහි අහිතකර තත්ත්වයක් උදා කරන බව නිගමනයෙන් ඔප්පු විය.

අබිං -

එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටළු වලින් මිදීම සඳහා යොදා ගන්නා වූ මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයක් වශයෙන් අබිං හඳුනා ගත හැක. පොපි මල් වලින් සාදනු ලබන මේ තුළින් පුද්ගල සංවේදනයන් දුර්වල කරන අතර, උත්තේජකයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අඩපණ කිරීමක් සිදු වේ.

භ්‍රාන්තීමය (Hallucinogen)

භ්‍රාන්තීමය තුළින් පුද්ගල සංජානනය විකෘති කිරීමක් සිදු වේ. බොහෝ විට තම ජීවිතයේ ඇති දුක්ඛිතභාවය හේතු කොට එම දුකින් පලා යාමක් වශයෙන් පුද්ගලයන් මෙම ඖෂධ වෙත යොමු වීමක් දක්නට ඇත. එහිදී එම පුද්ගලයාගේ සමස්ථ ශරීර ක්‍රියාකාරීත්වයම අඩපණ වන අතර ම පුද්ගලයාගේ ඇබ්බැහිකම හේතුවෙන් මෙයින් මිදීමට ද අපහසු වේ.

මේ අයුරින් මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතා කිරීම හේතු කොට පුද්ගලයා තුළ ඇති වන්නා වූ සවිඥානික තත්ත්වය මෙලෙස විස්තර කළ හැකි වේ. පුද්ගල සවිඥානික තත්ත්වය මෙන් ම පුද්ගලයා හට මුහුණ දීමට සිදුවන්නා වූ ප්‍රධාන අභියෝග වශයෙන් පහත අභියෝග හඳුනා ගත හැක. එනම්,

- 1 සෞඛ්‍ය හානිය
- 2 ආර්ථික හානිය
- 3 ජීවිත හානිය
- 4 සමාජ හානිය

සෞඛ්‍ය හානිය

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතයෙන් සිදු වන්නා වූ සෞඛ්‍ය හානිය පහත පරිදි හඳුනා ගත හැක. මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතයෙන් සිදු වන්නාවූ ලෙඩ රෝග වශයෙන් පෙනහළු පිළිකා, බ්‍රොන්කයිටිස්, හෘද රෝග, සිරෝසිස් වැනි රෝග විශාල ප්‍රමාණයක් හට ගැනීම සිදු විය හැක. නිකොටින් වැනි දේ හේතුවෙන් හෘද ස්පන්දනය අධික වීම, රුධිර පීඩනය ඉහළ යාම, ලේ කැටි ගැසීම වැඩි වීම සිදු විය හැක. රුධිර කොලෙස්ටරෝල්වල ඉහළ යාම නිසාවෙන් හදවතට ලේ සැපයුම අඩු වීම සිදු වේ. අවට සිටින පිරිසට රෝගාබාධයන්ට ගොදුරු වීමට ඇති ඉඩ කඩ වැඩි වේ. උදාහරණ වශයෙන් ගැබ්නී මව්වරුන්ට, කුඩා දරුවන්ට ස්වසන පද්ධතියේ විවිධ ආබාධ ඇති වීමට ඇති හැකියාවයි. (මේ නිසාවෙන් දරුවන්ගේ උපන් බර පහත වැටීම, පෙකනිවැලේ, ධමනියේ මෙන් ම ශිරාවේ විකෘතිතා ඇති වීම, වැදෑමහේ නාලිකාවල විකෘතිතා ඇති වීම, ගබසා වැඩි වීම, සංජානනීය හෘද රෝග ඇති වීම වැඩි වීම ඇති විය හැක). භාවිතා කරන්නන්ගේ ප්‍රසන්න බව, සක්‍රීය බව, ප්‍රබෝධමත් බව ඉවත්ව යාම, ලිංගික අපහසුකම් සහ නොහැකියාවන් ඇති වීම මෙන් ම ඔස්ටියෝෆෝරෝසියාව නම් වූ ඇට කටු බොල්වීමේ රෝගය ඇති වීම දෙගුණ සිදු විය හැක. පිරිසිදුකම අඩුවීම, මුඛයෙන් දුගඳ වහනය වීම සහ දත් දිරා යාම, සෑම විට ම මානසික ආතතියෙන් පෙළීම, උපතින් ම දායාද වූ ප්‍රසන්න බව ඉවත්ව යාම යනාදිය මෙහි අහිතකර තත්ත්වයන් ලෙස දැකිය හැක.

ආර්ථික හානිය

මන්ද්‍රව්‍ය වලට ඇලුණු වැඩි දෙනෙක් අඩු ආදායම් ලාභීන් බව සමීක්ෂණ වලින් හෙළි වී ඇති බැව් අනාවරණය වී ඇත. පවුලේ උන්නතියට යෙදිය යුතු මුදල් මන්ද්‍රව්‍ය සඳහා වැයවීම හේතුවෙන් පවුලේ මූලික අවශ්‍යතාවයන් ඉටු නොවීම, පවුලේ සියලු සාමාජිකයන්ගේ අධ්‍යාපන, පෝෂණ, සෞඛ්‍ය, සමාජීය තත්ත්වයන් කෙරෙහි ඉතා අහිතකර ලෙස බලපෑම සිදු විය හැක. සමාජයක මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නන් වැඩිවත් ම සමස්ථ ප්‍රජාවගේ ම ජීවන මට්ටම පහත වුව යාම ද සිදු විය හැක.

සමාජ සහ ජීවිත හානිය

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතය නිසාවෙන් පවුලේ අඩදබර මෙන් ම ආරවුල් වැඩි වීම සිදු විය හැක. පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ ද ශාරීරික සහ මානසික සෞඛ්‍ය පිරිහීම, බාහිර සමාජයෙන් අපකීර්තිය ඇති වීම, වගකීමෙන් බැහැර වීම, තම ජීවිතයේ විවිධත්වය මෙන් ම සතුට සීමා කර ගෙන තිබීම, ජීවිතය එකම ක්ෂේත්‍රයකට කොටු වීම සහ ඒකාකාරී වීම, තමා යෙදී සිටින්නා වූ වෘත්තීය ගෞරවනීයත්වය, අභිමානය, පෞරුෂය බිඳ වැටීම. වෘත්තීය ස්ථානයේ ගැටුම් ඇති වීම යනාදිය සිදු වීමෙන් පුද්ගල සමාජ සහ ජීවිත හානිය සිදු විය හැක.

මෙලෙසින් පුද්ගලයා සෞඛ්‍ය, ආර්ථික, ජීවිත සහ සමාජ අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමේදී ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු වීම වැදගත් වේ. මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ සඳහා යොමු වූ පසු ප්‍රතිකාර කිරීම එතරම් වැදගත් නොවන අතර මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන්ට යොමු වීමට පෙරාතුව එය වළක්වා ගැනීම සුදුසු ය. මේ සඳහා මනෝවිද්‍යාත්මක මැදිහත්වීම තුළින් මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතය අවම කර ගත හැක. ක්‍රියා නැමැති මැදිහත්වීම මේ සඳහා ඉවහල් වන ආකාරය පහත පරිදි හඳුනා ගත හැක.

ප්‍රතිපෝෂණය

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ තුළින් ඇති වන හානිය පිළිබඳ ප්‍රතිපෝෂණයක් ලබා දීම.

සවන්දීම

රෝගියාගේ සිතිවිලි පිළිබඳ සවන්දීම.

අවවාද දීම

නොකඩවා මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ ලබා ගැනීමේ ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳ අවවාද ලබා දීම.

අරමුණ

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ ලබා ගැනීම සම්පූර්ණයෙන් වළක්වා ගැනීම හෝ පාලනය කර ගැනීම පිළිබඳ කතිකා කර ගැනීම.

ක්‍රමෝපායන්

අරමුණු ලඟා කර ගැනීම පිළිබඳ ක්‍රමෝපායන් සාකච්ඡා කිරීම.

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ සවිඥානය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය පිළිබඳ යහපත් පාලනයක් සඳහා රජයන් මෙන් ම පුද්ගලයා ද තම සවිඥානික තත්ත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ වගකීම උසුලන්නේ ය. මෙහිදී රජයන් ද මේ වන විට ඒ සඳහා විවිධ ක්‍රියා මාර්ග ගෙන ඇති අයුරු පහත පරිදි පෙන්වා දිය හැක. එනම්,

- 1 රජයේ මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ ප්‍රතිපත්ති හා අණපනත් පිළිබඳ පළාත් රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම.
- 2 මන්ද්‍රව්‍ය වෙත යොමු වීමට ඇති අවදානම් පිරිස් ඉන් වළක්වාලීම ඉඳහිට භාවිතා කරන්නන් ඉන් නිදහස් කර ගැනීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සම්මන්ත්‍රණ සඳහා සම්පත් දායකත්වයක් ලබා දීම.
- 3 සම්පත් දායකයින් හඳුනා ගැනීම සහ පුහුණු කිරීම.
- 4 උපදේශන සේවා ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- 5 මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණය පිළිබඳ තොරතුරු එක්රැස් කිරීම සහ බෙදා හැරීම.
- 6 සමීක්ෂණ කටයුතු සහ පසු ඇගයීම් වැඩසටහන් සිදු කිරීම.

මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතයෙන් සවිඥානයේ සිදු වන්නාවූ වෙනස්කම් පිළිබඳ පුද්ගලයා තුළ ඇති වන්නාවූ අවධි බව ඇති කිරීම සමස්ථ සමාජයම කළ යුතු වැඩපිළිලෙකි. සෞඛ්‍ය සම්බන්ධ කරුණු වලදී

වෛද්‍යවරු ඉතාමත් විශ්වාසදායී දැනුම සහ අවවාද ලබා දෙන ප්‍රභවය ලෙස බොහෝ දෙනා අතර ප්‍රචලිත වී ඇත. වෛද්‍යවරයෙකුගේ නිදර්ශනය ප්‍රජාවක් කෙරෙහි වැදගත් බලපෑමක් ඇති කරයි. මාධ්‍යවේදීන්ගේ දායකත්වය ද මේ සඳහා ලබා ගත හැක. වැදගත් පර්යේෂණ ඉදිරිපත් කිරීම, මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතා කරන්නන්ගේ සංඛ්‍යා දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම, මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ භාවිතා කරන්නන් ආශ්‍රිත මරණ සංඛ්‍යා පෙන්වා දීම යනාදී තොරතුරු මාධ්‍යවේදීන්ට සැපයිය හැක. ආගමික නායකයින් ද ජනතාවට විශාල වශයෙන් බලපෑම් කළ හැකි කොටසකි. මොවුන්ගේ මැදිහත් වීමද මෙහිදී වැදගත් වේ. මෙලෙස මනෝ සක්‍රීය ඖෂධ පුද්ගල සවිඥානය කෙරෙහි සෘජු බලපෑමක් ඇති කරනු ලැබේ. එනිසා, පුද්ගලයාගේ ශාරීරික මෙන් ම මානසික නිරෝගීතාවය රැකෙන අයුරින් කටයුතු කිරීම පුද්ගල ජීවිතය ආලෝකමත් කිරීමට හේතු පාදක වේ.

නිගමනය

මෙලෙසින් සලකා බලන කළ පුද්ගලයාගේ ජීවිතයට ඉතාමත් හානිදායක සාධකයක් වශයෙන් මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන් පෙන්වා දිය හැක. මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන් පුද්ගලයාගේ කායික, මානසික, සමාජීය මෙන්ම අධ්‍යාත්මික ජීවිතයට බලපෑමක් වේ. පුද්ගල සවිඥානය වසා සිටීමක් මෙයින් සිදු වේ. මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන් එය භාවිතා කරන්නාගේ පමණක් නොව, එම පුද්ගලයා අවට පිරිස් හට ද හානිදායක තත්වයකි. මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන් පිළිබඳ පුද්ගලයින් දැනුවත් කර, පුද්ගලයා එම ඖෂධයන්ගෙන් මුදවා ගැනීම සමාජීය කාර්යයභාරයකි. මෙලෙස මනෝ සක්‍රීය ඖෂධයන් පුද්ගල සවිඥානයට හානිදායක බලපෑමක් වේ.

පාදක සටහන්

01. බක්මීවැව, අසංක. :2008 පෙබරවාරි ත්‍රෛමාසික සිව්වන කලාපය*. *මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතය නිසා මුහුණ දීමට සිදුවන ප්‍රධාන අභියෝග*. වයඹ නවෝද්‍යා. වයඹ මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ ඒකකයේ ප්‍රකාශනයකි.
02. මැණිකේ, නවරත්න. :2008 පෙබරවාරි ත්‍රෛමාසික සිව්වන කලාපය*ග *මද්‍යසාර දුම්වැටි ඇතුළු මන්ද්‍රව්‍ය වලින් නිදහස් වීම සඳහා සමාජ 'කතිකාවතක්' ගොඩ නැගීම*. වයඹ නවෝද්‍යා. වයඹ මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ ඒකකයේ ප්‍රකාශනයකි.
03. විජේරත්න, පී.ජී. :2007 ජූලි ත්‍රෛමාසික දෙවන කලාපය). *මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට යොමුවීම දුර්වල පෞරුෂ ලක්ෂණයකි*. වයඹ නවෝද්‍යා. වයඹ මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ ඒකකයේ ප්‍රකාශනයකි.
04. මැණිකේ, නවරත්න. :2007 ජූලි ත්‍රෛමාසික දෙවන කලාපය*. *මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතය වැළැක්විය යුත්තේ ඇයි?*. වයඹ නවෝද්‍යා. වයඹ මන්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ ඒකකයේ ප්‍රකාශනයකි.
05. SCHNEIER, FRANKLIN R., SIRIS, SAMUEL G. (1987 November). *A Review of Psychoactive Substance Use and Abuse in Schizophrenia: Patterns of Drug Choice*, The Journal of Nervose and Mental Disesesases. Retrieved from:
06. Clayton J. Mosher, Scott M. Akins, (2006-12-28). *Drugs And Drug Policy: TheControl Of Consciousness Alteration*. Retrieved from: <http://www.openisbn.com>
07. Stangor, Charles, (n.d). *Altering Consciousness With Psychoactive Drugs: Inroduction to Psychology*. Retrieved from: <http://catalog.flatworldknowledge.com/>